

Picardië

Baai van de Somme

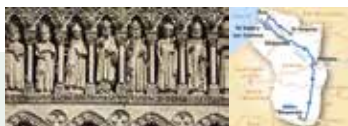
De vuurtoren van Ault
C. Mairenc/hemis.fr

De regio's van deze gids:

(zie de kaart aan de binnenzijde van het omslag)

1	Baai van de Somme en Abbeville	blz. 81
2	Amiénois en Haute Somme	blz. 143
3	Oise	blz. 197
4	Laonnois en Soissonnais	blz. 297
5	Saint-Quentinois en Thiérache	blz. 359

INHOUD

SteveAllenPhoto/iStock

NIET TE MISSEN

Een keuze uit de mooiste plekjes ...6

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

De mooiste reisherinneringen.....10

REISPLANNER

Een keuze uit de mooiste routes...18

DE REIS VOORBEREIDEN

NAAR PICARDIË

Met de auto 26

Met de trein..... 26

Met het vliegtuig..... 27

VOOR HET VERTREK

Klimaat 28

Nuttige adressen..... 28

Overnachten 29

Uit eten 30

PICARDIË VAN A TOT Z

Rubrieken
in alfabetische volgorde..... 31

EERSTE WERELDOORLOG

De plekken van de
Eerste Wereldoorlog 37

MET HET GEZIN

Bezienswaardigheden en
activiteiten..... 39

MEMO

Evenementen 41

Leestips..... 42

MEER WETEN OVER PICARDIË

PICARDIË VANDAAG

Een regio in beweging 46

De economie 48

Industrieel verleden..... 49

Herdenkingstoerisme 50

TRADITIES EN LEVENSKUNST

Feesten..... 51

Tradities 52

Gastronomie 54

KUNST EN CULTUUR

Archeologisch Picardië 56

Architectuur 57

ABC van de architectuur..... 60

Beroemde personen..... 64

De Picardische taal 65

NATUUR

Landschappen 66

Het water 68

Flora, fauna en milieu 69

GESCHIEDENIS

Chronologie 72

1914-1918: de loopgraven..... 75

1940-1945: bezetting en verzet 76

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

1 BAAI VAN DE SOMME EN ABBEVILLE

Baai van de Somme.....	84
Parc du Marquenterre	92
<i>Het avontuur van de Marquenterre.....</i>	<i>94</i>
Saint-Valery-sur-Somme.....	96
Ault.....	102
Rue.....	106
Crécy-en-Ponthieu.....	110
Vallei van de Authie.....	113
Abdij en tuinen van Valloires.....	117
Abbeville	122
<i>Een gewilde locatie.....</i>	<i>125</i>
Saint-Riquier	136
Kasteel van Rambures.....	140

2 AMIÉNOIS EN HAUTE SOMME

Amiens	146
<i>Australische helden</i>	<i>161</i>
Ondergrondse stad van Naours..	169
Doullens.....	172
Albert en de slagvelden bij de Somme.....	174
<i>Britse oorlogsmonumenten.....</i>	<i>176</i>
Historial de la Grande Guerre in Péronne.....	182
Ham	186
Montdidier.....	189
Poix-de-Picardie	193

3 OISE

Paleis van Compiègne.....	200
<i>Geschiedenis van het paleis.....</i>	<i>202</i>
Longueil-Annel	220
Noyon	222
Kasteel van Pierrefonds.....	227
<i>Een herbouwde burcht</i>	<i>228</i>
Crépy-en-Valois	233
Forêt d'Halatte	239

Senlis.....	242
Abdij van Chaalis.....	251
Parc Astérix.....	256
Kasteel van Chantilly.....	260
<i>Het kasteel van Chantilly of de luister van de Montmorency's.....</i>	<i>262</i>
Saint-Leu-d'Esserent.....	277
Kathedraal van Beauvais	280
<i>Prestigieus verleden.....</i>	<i>283</i>
Gerberoy	292

4 LAONNOIS EN SOISSONNAIS

Laon	300
<i>Een beetje geschiedenis.....</i>	<i>302</i>
Chemin des Dames	311
<i>Strategische heuvelrug</i>	<i>315</i>
Forêt de Saint-Gobain.....	317
Coucy-le-Château-Auffrique.....	321
Soissons	325
Villers-Cotterêts.....	334
<i>Dumas van vader op zoon.....</i>	<i>335</i>
Forêt de Retz.....	338
La Ferté-Milon.....	342
Fère-en-Tardenois.....	345
Château-Thierry.....	349

5 SAINT-QUENTINOIS EN THIÉRACHE

Saint-Quentin	362
<i>Van Quintinus tot art deco.....</i>	<i>366</i>
Riqueval.....	371
Guisse	374
Thiérache	378
Hirson	383
Marle	386

Woordenlijst.....	388
Register	400
Kaarten en plattegronden.....	407

**RAADPLEEG VOOR
IEDERE PLAATS ONS
ADRESBOEKJE**

NIET TE MISSEN

★★★ De reis waard

★★ Een omweg waard

★ Interessant

★★

Baai van de Somme

De baai is een fascinerend maar kwetsbaar stukje natuur, waar het ongerepte landschap verandert op het ritme van de getijden.

Hoogtepunt is de grootste zeehondenkolonie van Frankrijk.

Zie blz. 84.

O. Ledererq/hemis.fr

T. Bognard/age fotostock

★★★

Paleis van Compiègne

Een van de meest prestigieuze koninklijke paleizen van Frankrijk, waar de herinnering aan de jachtpartijen van Lodewijk XV en de feesten van Napoleon III nog in de lucht hangt. **Zie blz. 200.**

R. Visage/age fotostock

★★★

Kasteel van Chantilly

Luisterrijke stallen, meesterwerken van schilderkunst, een subliem park van Le Nôtre, fontein die een voorbeeld voor Versailles werden... Chantilly heeft het allemaal.

Zie blz. 260.

★★

Gerberoy

Het best bewaarde geheim van Picardië: een droom van een dorp, zó weggelopen uit het verleden, met fleurige klimrozen langs de gevels van vakwerkhuzen in oude keienstraatjes. **Zie blz. 292.**

N. Thibault/Photononstop

G. Labriet/Photononstop

★★

Forêt de Compiègne

Vroeger joegen de koningen van Frankrijk onder deze beuken en eiken op groot wild, nu is dit magnifieke bos het domein van wandelaars, fietsers en ruiters.

Zie blz. 211.

Het platteland van de Thiérache
Ch. Goupil/age fotostock

♥ **Ontdek** het platteland van de Thiérache, met zijn *pie noirs* en versterkte kerken. Maak een rondrit door het schilderachtige landschap en geniet van de heerlijke *maroilles*, cider en boerenboter.

Zie blz. 378.

Het kasteel van Vez
A. Chicurel/hemis.fr

♥ **Laat u verrassen**

door de geslaagde combinatie van hedendaagse kunst en middeleeuwse architectuur in het kasteel van Vez, waar werken van Daniel Buren, Jean-Pierre Raynaud, François Morellet en Sol LeWitt in dialoog gaan met de 14de-eeuwse weermuur en kantelen. Boven de zaal van de wacht ligt een bijzondere ruimte met ijzeren gewelf van de hand van Gustave Eiffel. **Zie blz. 238.**

♥ **Wandel** over de Chemin des Dames en probeer u een voorstelling te maken van wat zich hier in de Eerste Wereldoorlog heeft afgespeeld, in die dramatische, bloedige periode van de geschiedenis, die in het Picardische collectieve geheugen gegrift staat. **Zie blz. 311.**

TOP 5 De mooiste kathedralen

1. Amiens (blz. 147)
2. Beauvais (blz. 280)
3. Senlis (blz. 242)
4. Laon (blz. 303)
5. Soissons (blz. 325)

Glas-in-loodraam in de kathedraal van Senlis
Godong/robertharding/age fotostock

♥ **Proef** het rode zomerfruit op de markt die elke eerste zondag van juli in Noyon wordt gehouden, aan de voet van de kathedraal, een van de grootste gotische kerken van Frankrijk. Die dag kleuren alle kraampjes rood van de rijpe aardbeien, frambozen, kersen en bessen, stuk voor stuk specialiteiten van de regio. **Zie blz. 222.**

♥ **Flaneer** over de nostalgische boulevard van Mers-les-Bains, langs de mooie villa's uit de belle époque – bij voorkeur met een strohoed of parasolletje. Dit dorp is een van de oudste badplaatsen uit de geschiedenis. U ziet er allerlei bouwstijlen, maar de art nouveau overheerst, met fantasievolle gevels, torentjes, loggia's en smeedijzeren of houten balkons. **Zie blz. 104.**

Kleurige gevels in Mers-les-Bains
Zoonar/eyemagic/Zoonar GmbH RM/age fotostock

Art deco en industrieel erfgoed

3 dagen

Route: 75 km vanuit Saint-Quentin, langs gevels, fabrieken en openbare gebouwen

R. Soberka/hemis.fr

Het buffet in het station van Saint-Quentin
L. Couvée/Ville de Saint-Quentin

● Dag 1 Saint-Quentin

Wandel 's ochtends langs de art-decogevels van de stad (**blz. 362**) en ga 's middags naar het Maison du Textile in Fresnois-le-Grand (**blz. 369**). Overnacht in Saint-Quentin.

● Dag 2 Saint-Quentin

Maak een dagtocht met de Vermandois Art Déco Express door het dal van de Oise (**blz. 370**).

Tip: één keer per maand rijdt er een omnibus (april-okt.).

● Dag 3 Riqueval en Guise

Ga 's ochtends naar het Musée du Touage en bekijk de sleper van Riqueval (**blz. 371**); bezoek 's middags de Familistère in Guise (**blz. 375**).

Tip: plan uw bezoek zo dat u de demonstratie van de sleper kunt zien (twee keer per dag).

Het Maison du Textile in Fresnois-le-Grand
Ch. Goupi/age fotostock

De natuur langs de Somme

4 dagen

Route: 120 km van Amiens naar de baai van de Somme, van de rivier naar de zee

Tip: u kunt deze route ook op de fiets afleggen (Véloroute de la Somme).

● Dag 1 Amiens

Bezoek 's ochtends de *hortillonages* (**blz. 156**) en maak 's middags een wandeling langs de rivier bij Ailly-sur-Somme (**blz. 132**). Ga 's avonds iets drinken in het Quartier Saint-Leu.

● Dag 2 De moerassen

Wandel 's ochtends door het Marais des Cavins bij Hangest-sur-Somme (**blz. 130**); bezoek 's middags het Maison des Marais in Longpré-les-Corps-Saints (**blz. 128**). Overnacht in een chambre d'hôtes.

● Dag 3 De baai

Bezoek het Maison de la Baie de Somme (**blz. 87**). Steek de baai te voet over en ga terug met de stoomtrein (**blz. 90**) of maak een rondvaart. Overnacht in Crotoy.

Tip: in het voorjaar wordt rond de baai het Festival de l'Oiseau et de la Nature gehouden.

● Dag 4 Parc du Marquenterre

Maak 's ochtends de rondwandeling door het park (**blz. 92**) en 's middags de natuurwandeling door de Hâble d'Hault (**blz. 103**). Breng de avond en nacht door in Ault.

Tip: u kunt deze route verlengen met een dag in Mers-les-Bains, een badplaats uit de belle époque.

De *hortillonages* in Amiens
H. Gyssels/Photononstop

In de buurt van Amiens rijdt u van april tot oktober mee met Le P'tit Train de la Haute Somme.
Franky De Witte

app biedt meer dan honderd rondritten voor de fiets.

🌿 Raadpleeg ook de fietsgids *La Somme en roue libre*, éd. Ouest-France, 2016, en de brochures *Vagabondages en vallée de Somme*, die verkrijgbaar zijn bij het toeristenbureau.

Voie Verte Trans'Oise – www.af3v.org. Dit wandel/fietspad doorkruist het departement Oise van oost naar west en van noord naar zuid. In totaal meer dan 80 km.

Voie Verte de Thiérache – www.af3v.org, www.randonner.fr. Deze *voie verte* van 37 km doorkruist de Aisne en verbindt Hirson met Guise. Ze is aangelegd op een voormalige spoorweg langs de Oise, zie blz. 382.

Voie Verte de l'Ailette – 18 km van de Abbaye de Vauclair naar Axo'Plage (vlak bij Laon), in de Aisne, zie blz. 316.

🌿 Er zijn in de Aisne talloze tochten mogelijk met de fiets of mountainbike. Kijk op: www.randonner.fr.

Fietstoerisme

Fédération Française de

Cyclotourisme – ☎ 01 56 20 88 88 - www.ffct.org.

Comité Régional des Hauts-de-France – ☎ 03 20 05 68 50 - www.ffct5962.com.

Mountainbiken

De regio telt een groot aantal routes waarop beginnende én ervaren mountainbikers zich kunnen uitleven!

Fédération Française de Cyclisme – <https://sitesvtt.ffc.fr>.

Comité Régional des Hauts-de-France – www.hdfcycloclisme.com.

TREKTOCHTEN TE PAARD

Picardië beschikt over honderden kilometers ruiterspad, door bosgebieden en langs de kust.

Comité Régional des Hauts-de-France – www.crtehautsdefrance.com.

Comité National de Tourisme Équestre – Parc Équestre - 41600 Lamotte - ☎ 02 54 94 46 80 - www.ffe.com/tourisme.

De jaarlijkse brochure *Cheval nature, l'officiel du tourisme équestre* bevat adressen van paardensportcentra en van accommodatiemogelijkheden voor ruiters en paarden.

TREKTOCHTEN TE VOET

Een paar Grande Randonnée-routes lopen door Picardië. De **GR123**, **124** en **225** voeren langs abdijen en door rivierdalen en de Picardische bossen. De **GR125** verbindt Vexin met de Baai van de Somme en voert door het Pays de Bray en de Vimeu. De **GR12A** leidt door de bossen van Compiègne en Laigue, en bereikt voorbij Blérancourt het bos van Saint-Gobain en de streek rond Laon.

Fédération Française de la Randonnée Pédestre – www.ffrandonnee.fr

France Randonnée ☎ 02 99 67 42 21 - www.france-randonnee.fr. Agenda van begeleide wandeltochten in heel Frankrijk.

Comité Régional de la Randonnée Pédestre de Picardie – ☎ 03 22 41 08 27 - picardie.ffrandonnee.fr.

Circuits Pédestres et Microbalades dans l'Aisne – www.randonner.fr. Routes die u kunt downloaden.

Natuurwandelingen in Somme – www.somme-tourisme.com.

Wandelingen met gids langs de Baai van de Somme en de Baai van de Authie met aandacht voor flora, fauna en lokale geschiedenis.

Natuurwandelingen – Een twintigtal wandelingen door de meest bijzondere natuurgebieden van Somme, te raadplegen en te downloaden via www.somme-tourisme.com/balades-et-randonnees.

Conservatoire des Sites Naturels de Picardie – ☎ 03 22 89 63 96 - www.conservatoirepicardie.org. Natuurwandelingen en natuurvrijwilligerswerk, het hele jaar door.

TUINEN EN PARKEN

Binnen de Association des Parcs et Jardins de Picardie zijn zestig tuinen verenigd, die opengesteld zijn voor het publiek, van druk bezochte (zoals de tuinen van Valloire en het park van Chantilly) tot heel intieme. In

de regio vindt u met name ook veel rosaria.

Association des Parcs et Jardins de Picardie – ☎ 03 44 88 82 79 - www.parcsetjardinsdepicardie.fr.

🌿 Zie ook 'Reisplanner' blz. 19.

VANUIT DE LUCHT

L'Oise Vue du Ciel – ☎ 06 51 43 53 70 - www.oise-montgolfiere.fr. Over het departement Oise in een luchtballon (1 uur).

Magic Balloons – ☎ 06 10 32 56 13 - www.magic-balloons.fr. Luchtballontocht over Picardië, vertrek vanuit Amiens-Glisy, Abbeville, Péronne en Saint-Quentin.

Aéroclub de Beauvais-Tillé – 1 av. de l'Aéroport - 60000 Tillé - ☎ 03 44 48 28 52 - <http://acbt60.free.fr>. Vlucht over Oise in een toeristenvliegtuigje (30 min.).

Ludair – Aérodrome d'Abbeville - 80132 Buigny-Saint-Maclou - ☎ 03 22 24 36 59 of 06 03 28 66 96 - www.ludair.com. Over de Baai van de Somme met een ultralight vliegtuig.

Aéroclub Picardie Amiens Métropole – ☎ 03 22 38 10 70 - www.aeroclub-picardie-amiens.com. Vluchten over Amiens, de Baai van de Somme, de Marquenterre of de Picardische kust in een motor-, zweef- of ultralight vliegtuig.

Airflash ULM – Aéroport Amiens-Glisy - R. Robur-le-Conquérant - 80440 Glisy - ☎ 03 22 38 93 53 - www.ulm-airflash.com. Vluchten met verschillende soorten ultralight vliegtuigjes.

VISSEN IN ZOET WATER

De regio wordt doorsneden door talrijke rivieren die in meren uitmonden. Het is een paradijs voor vissers, vooral langs de Somme, de Aisne en de Oise.

Regels

Doorgaans wordt de bovenloop van de rivieren geclassificeerd als eerste

Baai van de Somme en Abbeville **1**

Michelinkaart 301 – Somme (80) en Pas-de-Calais (62)

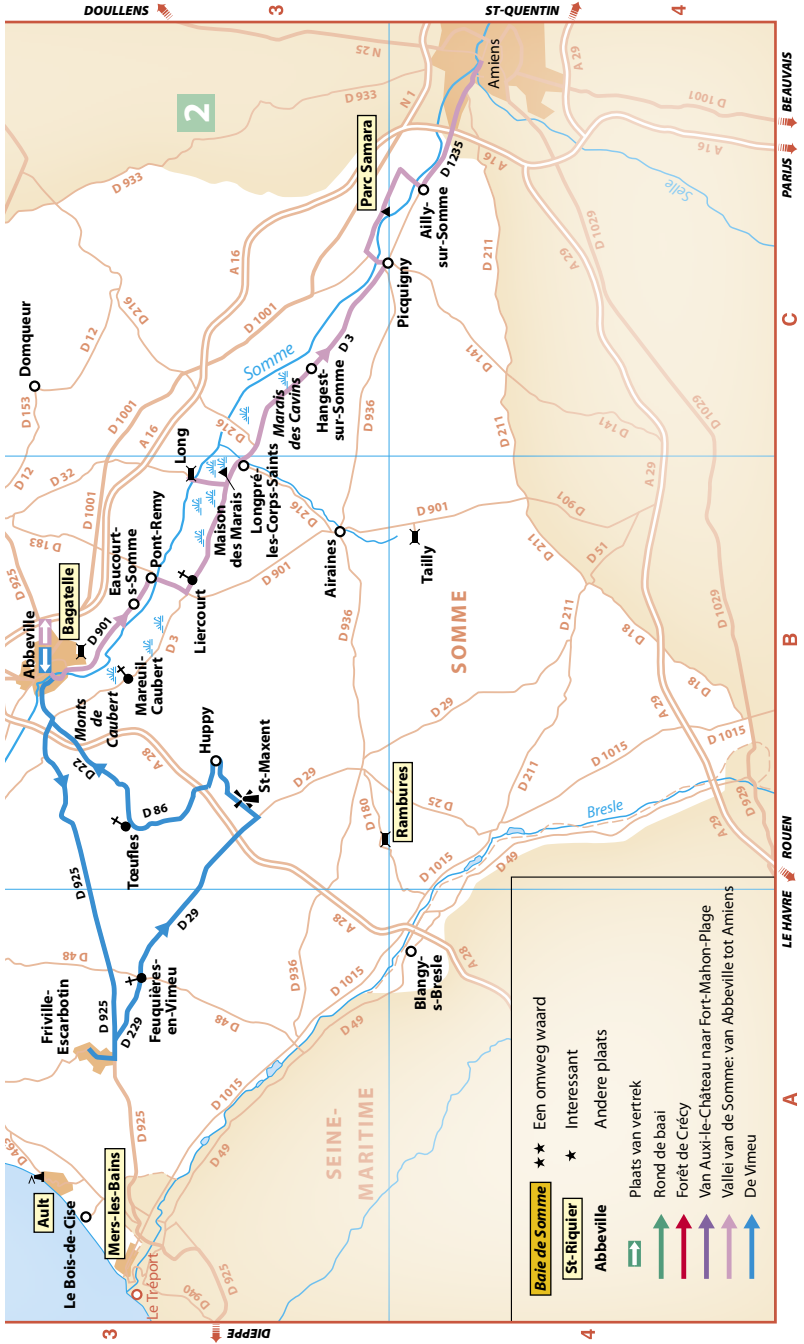
▶ BAAI VAN DE SOMME★★ EN RONDRIT	84
▶ PARC DU MARQUENTERRE★★	92
▶ SAINT-VALERY-SUR-SOMME★	96
▶ AULT★	102
▶ RUE★	106

Ten oosten van Rue:

▶ CRÉCY-EN-PONTHIEU EN RONDRIT	110
▶ VALLEI VAN DE AUTHIE★ EN RONDRIT	113
▶ ABDIJ EN TUINEN VAN VALLOIRES★★	117
▶ ABBEVILLE EN RONDRITTEN	122
▶ SAINT-RIQUIER★	136

Ten zuiden van Abbeville:

▶ KASTEEL VAN RAMBURES★	140

Baai van de Somme

Somme (80)

De Baai van de Somme, in 2011 beloond met de status van 'Grand Site de France', kent een grote natuurlijke en culturele rijkdom. Dat verklaart de bescherming van de baai en de ontwikkeling van duurzaam toerisme. Het gebied beslaat 37.900 ha, waarvan bijna een derde natuureservaat is, en nodigt uit tot een nadere verkenning. Badplaatsen en vissershavens, stranden en duinen, maneges en vogelreservaten bieden daartoe een ongekend aantal mogelijkheden. Tussen de Marquenterre en de Pointe du Hourdel presenteert de baai zich met een bijna onwerkelijk kleurspel van roze, opalen, grijze en gouden tinten, vooral als bij eb de lucht en de zee in elkaar lijken over te vloeien. Bezoeken kan in elk seizoen, te voet of op de fiets, op sportieve wijze of om het historisch erfgoed te ontdekken.

ADRESBOEKJE: BLZ. 88

Overnachten, uit eten, winkelen, sport en ontspanning enz.

INLICHTINGEN

Toeristenbureau – 1 r. Carnot - 80550

Le Crotoy - ☎ 03 22 27 05 25 - www.crotoybaiedesomme.com en www.somme-tourisme.com - juli-aug.: 9.30-

13.00, 14.00-18.00, vr-za 9.30-13.00,

14.00-19.00, zo, feestd. 10.00-13.00,

14.00-18.00 u; april-juni en sept.-okt.:

9.30-12.30, 14.00-18.00, zo, feestd.

10.00-12.30, 14.00-17.30 u; rest v.h. jaar:

vraag inlichtingen - gesl. 1 jan., 25 dec.

Baai van de Somme – www.baiedesomme.fr

Praktische informatie

over bezienswaardigheden, activiteiten en accommodatie.

Infopunt over de Baai van de

Somme – Langs de A16, tussen de

afritten 23 en 24, zit een toeristisch

informatiepunt.

Bezichtigen – Het Maison de la Baie

de Somme (blz. 87) en het Parc du

Marquenterre (blz. 92) organiseren

het hele jaar natuurexcursies.

LIGGING

Regiokaart A2 (blz. 82-83). Het estu-

arium van de Somme – ten onrechte

een baai genoemd – ligt tussen de

Pointe du Hourdel en de Pointe de

Saint-Quentin en is 5 km breed. Ten

noordwesten van Abbeville, bereikbaar via de A16 (afritten 23 en 24).

PARKEREN

Op parkeerterreinen bij Noyelles,

Saint-Valery, Le Crotoy, Parc du

Marqueterre en Le Hourdel kunt

u de auto één of meerdere da-

gen laten staan en dan met andere

vervoermiddelen verder reizen.

 'Adresboekje' aan het einde van het

hoofdstuk en www.ecomobilite-baiedesomme.fr.

AANRADERS

De stoomtrein van de Baai van

de Somme, het uitzicht vanuit Le

Crotoy, een tocht met gids in de baai,

te voet of te paard.

PLANNING

Trek minstens een dag uit om de baai

en omgeving te verkennen.

MET KINDEREN

Het Maison de la Baie de Somme, in-

clusief natuurexcursie met zeehon-

denobservatie, en een ritje met de

stoomtrein of een boottocht.

Bezichtigen

Te voet of te paard

Het is gevaarlijk zich alleen in de baai te begeven zonder het gebied of de getijden te kennen: bij de snel opkomende vloed kunnen wandelaars ingesloten raken en bij eb in zee worden meegezogen. Ook is het onverstandig door de geulen te waden, want hun loop verandert met de getijden. Kies dus voor een van de veilige excursies onder leiding van een ervaren gids. Dat kan te voet of te paard (🚶 blz. 91).

Rondrit Regiokaart (blz. 82-83)

★★ ROND DE BAAI

👉 *Route van 42 km in groen aangegeven op de regiokaart op blz. 82-83. De route is ook per fiets af te leggen door de fietsroute te volgen.*

★★ **Vogelpark van de Marquenterre** A2 (🚶 blz. 92)

Rijd door Le Bout-des-Crocs, neem de D204 naar Saint-Firmin en vervolgens de D4 tot in Le Crotoy.

VRUCHTEN VAN DE ZEE

De baai in het kort – Twee rivieren monden uit in de Baai van de Somme: de Somme, die aan de zuidkant nabij Saint-Valery-sur-Somme in zee stroomt, en de kleinere Maye, die datzelfde doet ten westen van Le Crotoy.

Verzanding – Net als bij de Mont-Saint-Michel stroomt de zee sneller de baai in dan uit en zet dus ook meer sediment af dan ze meeneemt (700.000 m³ per jaar). Ook de traag stromende Somme heeft te maken met deze verzanding, die bovendien is versterkt door ingrepen van de mens: de aanleg van het Sommekanaal tussen 1786 en 1835 en een dijk in 1911, de drooglegging van moerassen en uitbreiding van het landbouwareaal. Hierdoor komt de bodem van de baai elk jaar 1,8 cm hoger te liggen. Overal wint het zand terrein en van het drukke scheepvaartverkeer van 150 jaar geleden is weinig meer te merken.

Slikken en schorren – Tussen Saint-Valery en Le Crotoy liggen de **vasières** (slikken): stranden en zandbanken die bij vloed onder water staan. Hier groeit **zeekraal**, waarmee wintertaling en fluiteend zich voeden, maar die ook heerlijk is in de salade of als bijgerecht. Dieper in het estuarium zijn de zandbanken hoog opgeslibd, zodat ze meestal droog liggen. Op deze **molières** (schorren) grazen schapen. Ze leveren voortreffelijk vlees dat het label 'pré-salé de l'estran de la Somme' draagt.

Tradities – In Saint-Valery, Le Crotoy en Le Hourdel wordt gevestigd op inktvis, sauterelle (grijze garnaal), sint-jakobsschelpen en tal van platvissen: tong, schol, rog en zeeduivel. Met de hengel wordt op paling gevestigd, de kokkelvangst langs de riviergeulen gebeurt te voet (sommige bewoners leven hier nog van). In de baai worden ook paalmosselen gekweekt (*moules de bouchot*). De baai is altijd een geliefkoosd terrein geweest voor trekvogels en dus ook voor jagers, te voet (*à la botte*) of vanuit schuilhutten (*à la hutte*). Om de eenden te lokken worden levende tamme eenden en lokeenden van hout of plastic gebruikt.

Le Crotoy A2

 Rondleidingen in het seizoen op vaste tijden (inlichtingen bij het toeristenbureau). Er is ook een wandeling langs de belangrijkste bezienswaardigheden (folder bij het toeristenbureau).

Deze aangename badplaats is de enige in de regio waarvan het strand op het zuiden is georiënteerd. Dat verklaart waarom hier al begin 19de eeuw toeristen kwamen. Tussen 1865 en 1870 woonde Jules Verne op nr. 9 van de straat die nu zijn naam draagt. Daarna volgden Toulouse-Lautrec en Seurat. In 1860 bouwde de in Le Crotoy geboren parfumontwerper Pierre Guerlain een (nu verdwenen) hotel – de start van de ontwikkeling tot een populaire badplaats. De **havenbuurt** heeft volop parkeergelegenheid en is een goede startplaats voor een bezoek aan Le Crotoy. De **sluizen** achter in de haven zijn in 1865 aangelegd door Ferdinand de Lesseps. Het bassin daarachter stroomt bij vloed vol en met eb weer leeg. Daarbij wordt zand meegenomen, zodat verzanding wordt voorkomen. Lopend langs de kade komt u bij de plek van het kasteel waar Jeanne d'Arc in 1430 werd vastgehouden, voordat ze naar Rouen werd gebracht. Vanaf het strand ziet u het statige huis van Guerlain (rechts van de Rue de l'Impératrice) en wat verder weg de **villa Le Souvenir**, gebouwd omstreeks 1900 en nu onderdak biedend aan hotel Les Tourelles. Met zijn opvallende rode kleur en zijn torentjes is dit gebouw zelfs vanaf de andere kant van de baai te zien. Vanaf het pleintje voor het hotel hebt u een schitterend **uitzicht**★ over de baai.

Het **strand** is het domein van vliegeraars en kitesurfers, die hun sportieve aspiraties kunnen uitleven tot aan Fort-Mahon-Plage (blz. 114).

Neem de D940 naar Saint-Valery, ga dan links de D111 op.

De Chinese begraafplaats van Noyelles-sur-Mer bij Nolette B2

Met ruim 825 witte grafzuiltjes, voorzien van Chinese karakters, is dit de grootste Chinese begraafplaats in Frankrijk. U vindt hem bij de buurtschap Nolette, aan de weg naar Sailly-Flibeaucourt. Als gevolg van een overeenkomst die op 30 december 1916 werd gesloten, namen duizenden Chinezen – de meesten waren boeren uit het noorden van China – dienst in het Engelse leger. De eersten kwamen aan in april 1917; tussen 1917 en 1919 waren er in het kamp zo'n 12.000. Ze werkten in zeer moeilijke omstandigheden aan de bouw van munitiedepots, spoorwegen en ziekenhuizen, ze ruimden de slagvelden op en begroeven de doden; ze werden ver van de plaatselijke bevolking gehouden en konden zich niet vrij verplaatsen. Velen van hen sneuvelden in de oorlog of stierven tijdens de epidemie van Spaanse griep in de herfst van 1918. Sommigen bleven in Frankrijk, maar de meesten keerden eind 1919 terug naar hun land.

Rijd via de D940 terug naar Saint-Valery.

De stoomtrein in de Baai van de Somme rijdt tussen Le Crotoy en Saint-Valery-sur-Somme
R. Manin/hemis.fr

★ **Saint-Valery-sur-Somme** A2 (🚶 blz. 96)

Verlaat Saint-Valery in westelijke richting via de D3. Sla ongeveer 3 km voorbij de rotonde linksaf.

★ **Maison de la Baie de Somme** A2

Carrefour du Hourdel - D 3 - ☎ 03 22 26 93 93 - www.baiedesomme.fr - ♿ - april-sept.: 10.00-18.30 u; rest v.h. jaar: 10.00-17.00 u - gesl. 1 jan., 25 dec. - museum € 6,90 (tot 6 jaar € 4,90); natuurexcursies, zeehonden spotten € 11/22 (kind € 7/12), gezinskaartje € 19,90 (2 volw. + 2 kinderen).

👤 Aan de basis van het bezoekerscentrum ligt de verzameling opgezette vogels (driehonderd) van Gilles Becquet, een taxidermist uit Cayeux. Het centrum is gevestigd in een oude boerderij, die rond een binnenplaats is gebouwd. De eerste zaal toont de belangrijkste kenmerken van de baai. Volgende zalen staan vol diorama's waarin vogels in hun natuurlijke omgeving zijn geplaatst. Halverwege het bezoek wacht buiten een meer met eenden en ganzen; een leerpad langs gras- en rietvelden helpt de wandelaars om planten en vogels van de moerassen te herkennen. Tot slot is er een zaal gewijd aan de zeehonden in de Baai van de Somme en de manier waarop ze leven. Een laatste zaal vertelt over de ambachtelijke productie van houten lokeenden, die hun wilde

1

DE ZEEHOND, SYMBOOL VAN DE BAAI

De Baai van de Somme is het belangrijkste leefgebied van **zeehonden** in Frankrijk. Hier leeft 60 procent van de totale populatie; in de zomer van 2016 werden 557 exemplaren geteld, waarvan 179 grijze zeehonden. De aantallen wisselen sterk per seizoen. Bekend is dat hier al begin 19de eeuw zeehonden voorkwamen, maar de kolonie ging sterk achteruit in de daaropvolgende eeuw. In 1970 waren er nog maar enkele exemplaren. Een voorlichtings- en beschermingsprogramma startte in 1986, waarna de kolonie zich langzaam herstelde. De zeezoogdieren liggen bij laagwater te luieren op de zandplaten en de lage rotsen langs de rand van de trechtervormige monding, ter hoogte van Le Hourdel. Hier doen ze nieuwe krachten op (gehele jaar), brengen ze hun jongen ter wereld (juni-juli) en ruien ze (juni-september). De dracht van een zeehond duurt ongeveer elf maanden. Een volwassen exemplaar kan tot 2 m lang worden en 150 kilo wegen. Het dier heeft een heel korte snuit en een lichtgrijze huid met donkere vlekken. Houd altijd minimaal 300 m afstand, want het voortbestaan van de kolonie hangt hiervan af: de dieren zijn zeer schuw en kunnen vluchten en hun jongen achterlaten. Bekijk ze daarom met een verrekijker.

BAAI VAN DE SOMME EN ABBEVILLE

In de Baai van de Somme leeft de grootste kolonie grijze zeehonden van Frankrijk.

Philippe Paternolli/Stock

soortgenoten naar beneden moeten lokken. Tevens films, exposities en een winkel met lokale producten.

Rijd terug naar de D3, sla na 1 km linksaf en ga vervolgens rechtsaf richting Le Hourdel (D102).

Le Hourdel A2

Dit vissershaventje, met zijn huizen in Picardische stijl, ligt op de punt van de kuststrook die verder doorloopt tot Onival. Op de kade worden verse garnalen verkocht.

Met een verrekijker kunt u goed de beschermde kolonie **zeehonden** observeren (👁️ zie kader blz. 87).

Keer terug naar de D3.

Cayeux-sur-Mer A2

📍 2 pl. Aristide-Briand - 80410 Cayeux-sur-Mer - ☎ 03 22 26 61 15 - www.tourisme-baiedesomme.fr - april-sept.: 9.30-12.30, 14.30-18.00 u; okt.-maart: dag. beh. di 13.00-17.00 u - gesl. 1 jan., 25 dec., 1 week eind januari.

De naam Cayeux is afgeleid van het Picardische *cailloux* (kiezelstenen). Het rapen van kiezelstenen is dan ook een eeuwenoude activiteit. Ze worden vooral gebruikt in de industrie, waar ze worden fijngemalen voor schuurpapier, slijpstenen, filters enz. De zeldzaamste soort, de blauwe kei, wordt gebruikt voor de productie van porselein.

Naast de **wandeldijk** van dit luchtkuuroord loopt de *chemin des planches*, een van de langste plankenpaden van Europa (2 km), met daarlangs 409 houten strandcabines. De **Plages de la Molière** strekken zich uit van Le Hâble d'Ault tot Le Hourdel. In het Bois de Brighton zijn wandelpaden aangelegd.

De bijdragen van de matrozen en vissers van Cayeux maakten de bouw mogelijk van de **Chapelle des Marins**, een aan Maria gewijde kapel die in de jaren zestig van de 19de eeuw werd opgetrokken. Let op het originele timpaan van kunstig houtsnijwerk.

BAAI VAN DE SOMME: ADRESBOEKJE

 Zie ook het 'Adresboekje' van Saint-Valery-sur-Somme (blz. 99).

AANKOMST EN VERTREK

In de kwetsbare Baai van de Somme krijgt duurzaam vervoer voorrang. Kijk daarom voor ecovriendelijke alternatieven voor de auto op: www.ecomobile-baiedesomme.fr.

Aankomst per trein

Directe verbinding van Parijs Gare du Nord naar Noyelles-sur-Mer (ca. 2-2.30 uur). Bij het station van Noyelles vertrekken bussen en een toeristische trein. Ook fietsverhuur.

Reizen rond de Baai van de Somme

Per bus – Vier buslijnen bedienen de belangrijkste plaatsen in de baai. www.trans80.fr.

Per fiets – Voor adressen van fietsverhuurders in en rond de baai, zie www.baiecyclette.com.

Per toeristische trein – Een stoomtrein maakt een rondje langs de baai, van Cayeux-sur-Mer naar Le Crotoy. www.cfbs.eu (zie ook blz. 90).

OVERNACHTEN

GOEDKOOP

Nabij Le Crotoy

Camping Le Ridin – Mayocq (3 km ten noorden van de Route de Saint-Quentin-en-Tourmont) - 03 22 27 03 22 - www.campingeridin.com -   niet gratis - 160 staanpl. € 19/31 - april-sept. Deze camping (van de keten Yellow Village) heeft rustige, goed afgebakende plaatsen. Ook veel stacaravans, waarvan een deel wordt verhuurd. Bar, restaurant en zwembad bevinden zich aan de andere kant van een rustige weg, in de bijgebou-

wen van een oude, gerenoveerde boerderij.

Nabij Cayeux-sur-Mer

Camping Les Galets de la Mollière – Rue Faidherbe (3 km naar het noordoosten via de D102, Rte du Littoral) - 03 22 26 61 85 - www.campinglesgaletsdelamolliere.com -   - 1 april-1 nov. - 195 staanpl. € 19/37 - huisjes € 301/833. Gelegen dicht bij de duinen, ook plaatsen voor campers. Restaurant, bar, animatie en zwembad. Verhuur van stacaravans per nacht of per week gedurende het gehele jaar.

DOORSNEEPRIJZEN

Le Crotoy

Auberge de la Marine – 1 r. Florentin-Lefils - 03 22 27 92 44 - www.aubergedelamarine.com - restaurant gesl. di-wo - 7 kamers € 85/125 - € 35/69 beh. di-wo. Deze kleine auberge net buiten de haven heeft nette, gemoderiseerde kamers, sommige met uitzicht op de haven. Het restaurant trekt veel lokale gasten en serveert bijvoorbeeld gerookte makreelfilet en algentartaar, gegrilde varkenskoteletten en broodtaart. Eenvoudige, maar met zorg bereide gerechten en in de puntjes verzorgde bediening: een prima adres.

Les Tourelles – 2-4 r. Pierre-Guerlain - 03 22 27 16 33 - www.lestourelles.com - 35 kamers € 93/143 - € 13 - € 31. Dit hotel, dat door zijn torentjes en rode kleur al van verre te zien is, biedt een prachtig uitzicht over de baai. Aangename, lichte kamers en aparte slaapzaal voor kinderen. Het restaurant, dat uitkijkt over de baai en de tuin, zit al snel vol. De creatieve keuken richt zich vooral op zeeproducten.

BAAI VAN DE SOMME EN ABBEVILLE

UIT ETEN

GOEDKOOP

Cayeux-sur-Mer

Le Parc aux Huitres – *Le Hourdel* - ☎ 03 22 26 61 20 - www.leparc-auxhuitres.com - ♿ - lunchmenu doordeweeks € 14/15 - € 18,90/35 - 7 kamers € 65/75 - ☞ € 8 - ook *halfpension*. Een prima adres voor liefhebbers van fruits de mer en vis. Uitzicht op de haven van Le Hourdel en het af en aan varen van de vissersboten. De kamers kijken uit over de baai.

DOORSNEEPRIJZEN

Le Crotoy

Le Carré gourmand – *53 r. de la Porte-du-Pont* - ☎ 03 22 27 46 72 - *ma, do-za 12.15-13.45, 19.15-21.30, di, zo-middag - gesl. wo - menu € 29,50*. Restaurant in een straat in het centrum met leuke moderne inrichting. De chef-kok bereidt creatieve gerechten met de beste verse producten uit de Baai van de Somme.

Bistrot de la Baie – *3-5 r. Porte du Pont* - ☎ 03 22 27 07 49 - www.bistrotde labaie.com - ♿ - *gesl. eind nov.-begin feb., ma - lunchmenu € 23,90/29,50 - € 22,90*. Hier, in een straat achter de dijk, komt men voor de paalmosselen, die op verschillende manieren worden bereid. Met friet en een ambachtelijk gebrouwen biertje erbij. Heerlijke huisgemaakte desserts.

Aux Trois Jean – *Digue Jules-Noiret* - ☎ 03 22 27 16 17 ☑
♿ - ☞ - *gesl. di, wo - dagschotel € 16,50 - € 28/32 - 14 kamers € 82/108 - ☞ € 9,50 - ook halfpension*. Dit nieuwe restaurant kijkt uit over het enige op het zuiden gerichte strand in de regio. Vanaf de eerste zonnestrallen is het zoeken naar een plaatsje op het terras. Op de kaart staan vooral visgerechten. Specialiteit: *moules de bouchot*, de

typische kleine mosselen van de Picardische kust.

EEN TUSSENDOORTJE

Noyelles-sur-Mer

Relais de la Baie – *1 rte du Crotoy* - ☎ 03 22 23 50 20 - www.relaisdelabaie.com - *van Pasen tot eind sept.: za, zo, feestd. 14.00-19.00 u*. Deze sfeervolle bar annex kunstgalerie, gevestigd in het voormalige Hôtel de la Gare, wordt gerund door de Britse kunstenares Pippa en haar echtgenoot Peter. Geniet van echte Engelse thee of eet een klein hapje, omringd door kranten en tijdschriften. Een heerlijke halteplaats tijdens een ritje met de stoomtrein!

IETS DRINKEN

Le Crotoy

Les Tourelles – *Zie 'Overnachten'.*

SPORT EN ONTSPANNING

Historische trein door de Baai van de Somme – *Vertrek vanuit Le Crotoy en Noyelles, toeristenkiosk in Saint-Valery* - ☎ 03 22 26 96 96 - www.cfbs.eu - ♿ - *gesl. jan.-feb. - in-formeer naar de tijden en trajecten (wisselen per dag en per seizoen) - € 14,50 retour Saint-Valery-Le Crotoy, Le Crotoy-Cayeux-sur-Mer*. Deze kleine spoorlijn werd in 1887 geopend om toeristen en lokale producten te vervoeren. Nu trekt een stoom- of diesellocomotief de lage wagons met 20 km/u van Le Crotoy naar Noyelles-sur-Mer, Saint-Valery-sur-Somme en Cayeux-sur-Mer – een ideale manier om kennis te maken met de baai.

Het is mogelijk om de heenreis met de trein te doen en dan per fiets, per boot of te voet (door de baai) de terugreis af te leggen. Eet aan boord bij de ondergaande zon, van mei tot september.

BAAI VAN DE SOMME

👤 Boottocht met de Commandant Charcot – 📍 Zie blz. 101.

Fietsen

Met 46 km aan fietspaden en negen uitgezette fietsroutes is de gehele baai per fiets te verkennen. Download de routes en de adressen van fietsverhuurders via www.baiecycle.com.

À Vélo en Baie de Somme – Gare de Noyelles-sur-Mer – ☎ 03 22 29 07 51 - www.velo-baie-somme.com - dag. 9.30-12.30, 14.00-18.00, zo 14.00-19.00 u, gesl. di en do. Fietsverhuur, reparatie, tochten met gids.

Paardrijden

Paardrijcentrum La Cavalcade – 5 r. des Jardins - ☎ 03 22 27 79 15 - www.la-cavalcade.net - dag. 9.30-19.00 u, beh. ma, zo als er wedstrijden zijn. Paardrijtochten langs de zee (1-2 uur), begeleide tochten (1-3 dagen) en tochten met paarden-wagen (1 uur). Ook mogelijkheden voor mindervaliden.

Ferme Relais de la Baie de Somme – 25 r. de la Gare - 80860 Morlay-Ponthoile - 3 km van Le Crotoy - ☎ 03 22 27 07 11 - www.rando-gites-baie-somme.com. Paardrijtochten (voor beginners en gevorderden) door de baai.

Met paard-en-wagen – Vertrek 20 r. Jean-Vadicoq in Le Crotoy - ☎ 06 80 16 91 64 - www.mabaie-desomme.fr - € 25/50 (kind € 13/25) afhankelijk van route en duur (1.30 tot 4 uur). Tochten met paard-en-wagen naar mosselbanken, zeehonden of vogelreservaat.

Espace Équestre Henson-Marquenterre – 📍 Zie blz. 95.

Wandelen

👤 Gebruik tijdens wandelingen door de baai laarzen of oude schoenen.

Begeleide wandelingen – Met een gids van het toeristenbureau, vaste tijden - ☎ 03 22 27 05 25 - € 10/13. Wandelingen of wadlopen door de baai.

Rando Nature en Somme –

📍 Zie blz. 101.

Naturexcursies vanuit het Maison de la Baie de Somme – 📍 Zie blz. 87.

WINKELN

Ferme des Prés Salés – 13 r. du Gén.-de-Gaulle - 80860 Noyelles-sur-Mer - ☎ 03 22 23 25 83 - www.la-ferme-des-pres-sales.fr - ma-za 10.00-12.00, 14.00-18.00, zo 10.00-12.00 u - gesl. di beh. 's zomers. In de winkel worden op de boerderij geproduceerde groenten en fruit verkocht (aardbeien, pompoenen, rabarber, aardappelen), maar ook talrijke regionale specialiteiten (lamsvlees pré-salé, zee kraal, boerencider, Picardische kaas). In het seizoen zelf aardbeien plukken op de akkers (10 soorten).

Vismarkt in Le Crotoy – 5 pl. Jeanne-d'Arc - 80550 Le Crotoy - ☎ 03 22 25 08 49 - za-zo, feestd. de hele dag. In de kleine markthal aan de Digue Mercier, aan de rand van de haven.

EVENEMENT

Festival de l'Oiseau et de la Nature en Baie de Somme – ☎ 03 22 24 02 02 - www.festival-oiseau-nature.com - elk jaar in april. Dit festival speelt zich, verdeeld over Abbeville en de Baai van de Somme, af in de lente, de beste periode om de talrijke trekvogels te observeren. Naturexcursies, exposities, fotowedstrijd, natuurfilms, introductie cursussen en workshops.

Vertaling	Henriëtte Gorthuis, Karin Snoep, Eric Strijbos
Eindredactie	Karin Evers
Opmaak	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Michel Hincker/iStock
Oorspronkelijke titel	Guide Vert Picardie
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt)
Hoofdreductie	Catherine Guégan
Redactie	Martin Balédent, Sylvestre Bresson, François Cochet, Mélanie Cornière, Rebecca Edou, Guillaume de Fonclare, Sophie Fréret, Philippe Gallet, Denis Girette, Arnaud Goumand, Guylaine Idoux, Laurent Loiseau, Philippe Pataud-Célérier, Denis Rolland
Grafisch ontwerp	Christelle Le Déan, Sandro Borel
Omslagontwerp	Keppie&Keppie, Varsenare
Cartografie	Iulia-Elena Costache, Florica Paizs Stadsplattegronden: © MICHELIN en © 2006-2017 TomTom. All rights reserved.
Met dank aan	Cristian Catona, Marion Desvignes-Canonne, Hervé Dubois, Isabelle Foucault, Maria Gaspar, Bogdan Gheorghiu, Pascal Grougon, Bénédicte Lathes, Stéphanie Quillon, Sophie Roques, Margot Santraine, Marie Simonet

© Michelin

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2020

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Postbus 23202
1100 DS Amsterdam Zuidoost
info@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2020/45/541 - NUR 512
ISBN 978 94 014 6517 5

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.